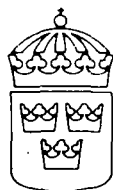

Kulturutskottets betänkande

1988/89:KrU5

Avyttring av donerade museiföremål

1988/89
KrU5

Sammanfattning

I betänkandet redovisar utskottet med anledning av en motion sina synpunkter på vilka principer ett museum bör tillämpa då det gäller avyttring av föremål som tillförts detta genom donationer. Motionen avstyrks.

Motionen

1987/88:Kr260 av Margit Gennser (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om en översyn av de regler som gäller för donationer till våra museer för att främja och underlätta ett framsynt uppbyggnadsarbete av samlingar inom konst, kulturhistoria, teknik etc.

PM om urvalsbegränsning och gallring, m.m.

Den i motionen upptagna frågan tillhör de frågor som behandlas i promemorian (Ds U 1982:1) Föremålssamlingarnas tillväxt — Några synpunkter och förslag rörande urvalsbegränsning och gallring. Syftet med promemorian som upprättats av en särskild utredningsman (Åke Kromnow) var att ge synpunkter på möjligheterna att begränsa samlingarna i de statliga och statsunderstödda museerna. Tyngdpunkten lades på gallringsfrågan.

I promemorian definieras inledningsvis begreppen vid insamling och gallring. *Urval* har använts för den sovring som sker vid insamling eller mottagande av gåva och deposition, och *gallring* för borttagande av föremål ur redan befintliga föremålsbestånd. Gallring hos museerna kan resultera i att föremål förstörs (kassation) eller byts, skänks bort eller försäljs. Alternativ till gallring är deposition hos eller långlån till annan institution eller placering på billigaste sätt, t.ex. i mindre kostnadskrävande magasin ("fjärrdepå").

Strävandena att reducera samlingarna kan ske på följande vis: genom av statsmakterna fastställd ansvarsfördelning mellan vissa centralmuseer, genom ansvarsfördelning mellan centralmuseer och regionala mu-

seer, miljömuseer och specialmuseer, genom ett strängare urval av museernas egen insamling samt genom utgallring av föremål i redan befintliga samlingar.

Här må anmärkas att, sedan promemorian lades fram och remissbehandlats, riksdagen har behandlat prop. 1986/87:97 om de centrala museernas uppgifter och ansvar. Innehållet i propositionen berörs i följande avsnitt.

I promemorian framhålls bl.a. vikten av att varje museum noga betänker vad det skall samla, vad det saknar och vad det eventuellt kan sortera ut ur sina samlingar. Varje museum bör ha en aktuell plan för sin samlingsplanering. Klar målsättning, genomtänkta urvalsprinciper (prioriteringsprinciper) bör finnas. Ett passivt mottagande av depositioner och gåvor bör undvikas.

Det understryks, att den effektivaste begränsningen av tillflödet av föremål till museet sker genom ett restriktivt, noga genomtänkt urval vid det enskilda museets insamling. Ett sådant urval är en vida viktigare faktor vid försöken att begränsa mängden av föremål än gallring i redan befintliga samlingar.

I promemorian framhålls att museerna, trots att kostnaderna för att bygga magasin och för konservering stigit, inte behövt gallra i nämnvärd utsträckning. Det framhålls emellertid också att de ökade magasins- och konserveringskostnaderna kräver ökad uppmärksamhet på föremålstillväxten och gallringsfrågan. Om magasinen fylls och nya inte kan anskaffas, förhindras nya accessioner, vilket kan leda till lika stor skada som felaktig gallring. Prioritering blir omöjlig.

Flera statliga museer har yrkat på en utredning om rätten att gallra. Det konstateras att de statliga museernas rätt att i dag ur sina egna samlingar gallra ut och kassera eller gallra ut och sedan byta, skänka eller försälja föremål är oreglerad. Instruktionernas föreskrifter om vård och förvaring talar mot fri rätt till en sådan gallring. Av vad som framgår av promemorian behövs en reglering.

I promemorian lämnas förslag till en förordning att utfärdas av regeringen om gallring av föremål i statlig museisamling. Förslaget ger statlig myndighet, som har till uppgift att bevara och vårda en museisamling, rätt att efter eget bedömande gallra ut och förstöra material, som saknar musealt värde eller forskningsvärde. Likaså bör sådan statlig myndighet få rätt att gallra ut och till annan statlig, kommunal eller enskild statsunderstödd museiinstitution i Sverige överlåta — genom byte, gåva eller försäljning — föremål, som bedöms böra sorteras ut från samling. För ovannämnda åtgärder skall krävas beslut av institutionens styrelse (eller motsvarande). Åtgärder får givetvis inte strida mot riksdagsbeslut eller mot avtal eller donationsbestämmelser.

Av promemorian framgår att avhändande till annan enskild än enskild statsunderstödd museiinstitution eller till utlandet bör kräva regeringsbeslut.

Stor försiktighet rekommenderas beträffande gallring av föremål, som mottagits som gåva så att inte allmänhetens förtroende skall rubbas. Finns i donationsurkund förbud mot avhändande, är gallring givetvis utesluten. Kan eller bör av lämplighetsskäl inte gallringstillstånd från donator inhämtas

tas eller gåva återlämnas, torde lämplig åtgärd vara att söka placera de föremål, som önskas utsorterade, i en särskild mindre kostnadskrävande depå. Föremålen är då kvar men belastar inte dyrbarare utrymmen, anföras det i promemorian. Det erinras i sammanhanget om den möjlighet som finns att ansöka om permutation av skänkt föremål.

I promemorian ges sex exempel på gallringskriterier (redovisade i KrU 1982/83:24 s. 67).

I ett särskilt avsnitt tas upp frågan om behandling av utgallrat material. I avsnittet diskuteras byte, gåva, försäljning och kassation. Bl.a. anföras följande (s. 74—75):

1. Byte

Byten med annan statlig institution, t.o.m. med institution i utlandet, har som nämnts förekommit. Arbetsgruppen vid Julitasymposiet var ej enig om lämpligheten av byte mellan institutionerna. Några menade att byte, dvs. överförande av äganderätt ej bör förekomma. Andra fann byte i vissa fall lämpligt.

Frågan om byte bör här som oftast bedömas från fall till fall. Riksmuseet byter med fördel objekt med utländsk institution och medelhavsmuseet finner på motsvarande sätt lämpligt byta delar av en samling mot mera önskade objekt från museum i utlandet. Någon större betydelse i gallrings-sammanhang torde dock byte inte ha. Deposition eller långtidslån kan ofta vara bättre utvägar att bortplacera materialet.

Anm. Julitasymposiet redovisas närmare i promemorian.

2. Gåva

Arbetsgruppen vid Julitasymposiet avvisade gåvor mellan institutionerna. Jag finner inte heller här några principiella skäl mot att föremål skänkes bort till annan institution, om det kommer till bättre nytta där. Emellertid kan man liksom vid byte nå sitt syfte lika bra om man i stället för bortgivande deponerar föremålet eller lämnar det som långlån. Man har i de båda sistnämnda fallen givetvis kvar ansvaret för föremålet.

Vad ovan sagts, gäller gåva inom landet. Gåva till utlandet bör, ej minst av opinionsskäl, undvikas därest inte alldeles särskilda skäl skulle tala för överlåtelse.

3. Försäljning

Försäljning av föremål är självfallet en utväg som endast bör prövas i undantagsfall och om sådana omständigheter föreligger, att försäljningen inte kan misstolkas. Göran Webe påpekar i sin "Sjöhistoriska museer och samlingar" 1980, att när ett museum i mellersta Sverige sålde vissa konstverk, detta väckte stort uppseende och att misstro därigenom väcktes mot alla museer. Den förtroendekris som händelsen skapat, skall ha märkts genom minskat antal gåvor till museerna under flera år. Som redan framhållits är försäljning av gåva ej tillräddig och av deponerat föremål helt utesluten. Skall försäljning ske, bör denna gälla endast sådant föremål som institutionen själv köpt. Det är svårt att inse varför t.ex. ett konstmuseum inte skulle kunna avyttra en samling som det själv köpt men senare finner överflödiga,

om försäljningen sker på rätt sätt. Myntkabinettets försäljning av mynt är tidigare nämnd.

1988/89:KrU5

Remissinstanserna var i huvudsak positiva till förslagen i promemorian. I här aktuellt avseende — rätten att gallra föremål i befintliga samlingar, m.m. — gavs i proposition 1982/83:100 bil. 10 (s. 693) i huvudsak följande redovisning för remissutfallet.

Kammarkollegiet föreslår att det införs rutiner för att museerna i framtiden inte utan vidare tar emot donationer med särskilda föreskrifter. Av promemorian framgår att en mycket stor del — numera omkring 85% — av de föremål som tillförs museerna är gåvor från enskilda. Huvuddelen av dessa gåvor lämnas utan villkor. Enligt kollegiets mening krävs inte permutation för att gallra en sådan ovillkorad donation. När det gäller ett föremål som givits med särskilda skriftliga förbehåll av donatorn, får emellertid museet inte utan permutation hantera föremålet i strid mot donatorns bestämmelser.

Naturhistoriska riksmuseet framhåller att ett skäl mot gallring är att ny teknik och nya frågeställningar kan ge nytt värde åt material, som i dag anses tämligen ointressant och därför kanske möjligt att gallra bort. Ett ytterligare argument är att kvantitetskriterier bör utnyttjas allmer även inom den kulturhistoriska forskningen, vilket innebär att "dublett"-begreppet måste omvärderas. De bärande skälen för att gallra i samlingar är enkla och krassa, nämligen platsbrist, som gör att viktig nyaccession inte kan ske om inte inläggande samlingar minskas, och bristande kapacitet att vårda föremålen, varigenom de snart kommer att förstöras och då lika gärna kan avföras ur samlingen. Riksmuseet vill understryka, att en dylik situation med alla medel måste undvikas när det gäller samlingar — kulturhistoriska eller naturhistoriska — vilka över huvud taget kan anses användbara. Problemet från vetenskaplig synpunkt är i stället att våra samlingar för de flesta kvalificerade forskningsändamål fortfarande inte är för stora utan för små. Problem med trängsel i magasinerna bör i första hand lösas med goda tätpacksystem, i andra hand med tillbyggnad och i tredje hand genom etablering av "fjärrdepåer".

Statens sjöhistoriska museum poängterar vikten av att alla gallringsåtgärder motiveras och dokumenteras. *Länsmuseernas samarbetsråd* framhåller att gallring av samlingar utgör ett tidskrävande arbete och kommer endast i mindre utsträckning att ge effekter på föremålshanteringen. Det är därvid av största betydelse att för landet gemensamma registreringssystem genomförs så att jämförelsen mellan föremål i olika samlingar kan göras i samband med gallring. Först i samband med nyregistrering kan en medveten gallring äga rum.

Promemorian tar i ett särskilt avsnitt upp frågan om behandling av utgallrat material. I avsnittet tas upp gåva, byte, försäljning och kassation.

Livriskammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet (LSH) anser att byte av registrerade föremål med andra institutioner inte är en lämplig utväg. Däremot kan depositioner eller långtidslån — och detta i generös utsträckning — vara ett alternativ till gallring. Inte heller anser LSH att gåvor är en lämplig utväg. LSH poängterar vidare att försäljning av gåva inte endast är "ej tillräddig" utan att den inte alls bör förekomma. De flesta museer är beroende av gåvor och en försäljning av i museet registrerade föremål kan skapa en misstro mot museet som kan leda till allvarliga konsekvenser. Däremot anser LSH att det inte är uteslutet att kassation, dvs. förintelse, av ett föremål som bedöms som oanvändbart för musealt syfte, kan bli nödvändig. Orsaken är i allmänhet långvarig förvaring i ett dåligt

magasin, som museet är tvunget att utnyttja. Ett kassationsärende bör då behandlas enligt noggranna regler och med utförlig dokumentation enligt ett fastställt schema.

Jämtlands läns museum delar inte uppfattningen att museiföremål skall kunna säljas. Man skulle då i ekonomiskt trängda lägen frestas att realisera delar av samlingarna.

I promemorian tas även upp frågan om *alternativ till utgallring*.

Statens konstmuseer framhåller att depositionsförfarandet vid konstmuseerna och vid flertalet andra museer inte kan betraktas som ett alternativ till gallring. Omfattande administrativa rutiner och kontrollåtgärder kringgärdar de utlånade föremålen. Ett deponerat konstverk ingår i museernas samlingar och utnyttjas i utställnings- och forskningsverksamhet i lika hög grad som övriga samlingar.

LSH vill påpeka att det bästa alternativet till gallring är ett strängt och medvetet urval vid insamlingen, då man också skall överväga om föremålet kan ersättas av ett fotografi eller annan dokumentation som är mindre utrymmeskrävande. Eftersom frågan om gallring i första hand har blivit aktuell på grund av brist på goda och tillräckligt stora magasin är det *LSH:s* mening att detta inte skall få vara avgörande när det gäller en för museerna så central fråga som föremålsbeståndet.

Riksdagsbehandling av gallringsfrågan

I proposition 1982/83:100 bil. 10 (s. 86) bereddades riksdagen tillfälle att ta del av vad föredragande statsrådet anförde om principer för begränsning av de statliga museernas samlingar. Statsrådet anförde att det är viktigt att en bättre balans uppnås mellan bevarandeambitionerna å ena sidan och konserverings- och lokalresurser å andra sidan. Den obalans som nu råder på många håll kan delvis bearbetas på det sätt som framhålls i promemorian, nämligen genom ett strängare urval vid insamlandet och genom gallring av föremål i redan befintliga samlingar.

Enligt kulturministerns mening utgjorde förslagen och synpunkterna i promemorian en god grund för de ställningstaganden som varje museum har att fatta i dessa frågor. Han avsåg att senare föreslå regeringen att meddela bestämmelser i ämnet.

I sitt av riksdagen godkända betänkande KrU 1982/83:24 (s. 68) anslöt sig utskottet till uppfattningen att det är viktigt att en bättre balans uppnås mellan bevarandeambitionerna å ena sidan och konserverings- och lokalresurser å andra sidan. Med anledning av en motion utgick utskottet från att förordningsförslaget jämkades så till vida att överlåtelse borde få ske — inte bara till annan statlig, kommunal eller enskild statsunderstödd museiinstitution i Sverige — utan även till hembygdsförening och liknande institution. Utskottets hemställan mynnade ut i att vad som anförts i propositionen inte skulle föranleda något riksdagens uttalande utöver vad som innefattades i den hemställan som avsåg motionen.

Någon förordning med anledning av förslaget därom i promemorian Ds U 1982:1 har inte utfärdats. Promemorian har emellertid överlämnats för kännedom till statliga och regionala museer.

Förslagen i proposition 1986/87:97 om de centrala museernas uppgifter och ansvar byggde på ett utredningsarbete som gjorts av statens kulturråd. Resultatet av arbetet presenteras i tre rapporter, bland dem Museiförslag (Rapport från kulturrådet 1986:3). Eftersom frågan om urvalsbegränsning och gallring redan var under utredning i utbildningsdepartementet, behandlades inte gallringsfrågan närmare i nämnda rapport. Det finns dock anledning att från ett av avsnitten (Samlingsområden) redovisa följande uttalanden (s. 61 resp. s. 67).

Under de senaste decennierna har medvetenheten ökat om att museerna behöver kunna styra och planera insamlingen. Det gäller både det enskilda museet och för museer tillsammans. Det har bl.a. lett till ökat samarbete i insamlingsfrågorna.

— — —

Kulturrådet anser att museerna måste ha en *genomtänkt insamlingspolicy* utformad utifrån ett långsiktsperspektiv. Museerna bör *på frivillig väg samordna sin insamling inbördes* inom samlingsområdena. Inom den samtida kulturhistorien sker redan en sådan samordning genom SAMDOK. Inom övriga områden anser rådet att basmuseerna bör ha i uppgift att verka för att samordning kommer till stånd.

I avsnittet Museerna som informations- och kunskapskälla anger kulturrådet att fördelen med ett bra informationssystem bör vara att, då det gäller museernas insamling, systemet ger möjlighet till överblick över samlingarna, vilket är en förutsättning för förbättrad samordning av insamlingsverksamheten och möjliggör både en minskning av den framtida accessionen och en medveten gallring.

I proposition 1986/87:97 anförde kulturministern — utan erinran från riksdagen (KrU 1986/87:21) — bl.a. följande under avsnittet Samlingsområden.

Jag delar kulturrådets uppfattning att det är väsentligt att centralmuseerna har klara och långsiktigt formulerade program i fråga om insamling av föremål och övrig dokumentation. Regeringen fastställer i instruktioner resp. stadgar samlingsområdenas omfattning i relativt allmänna ordalag. Därutöver är det en uppgift för museerna själva att ta fram program för verksamhetsinriktning, insamling och dokumentation.

— — —

Det bör ankomma på ansvarsmuseerna att vid behov medverka till att klara ut gränsdragningen mellan olika centralmuseer samt samordningen och ansvarsfördelningen inom resp. ansvarsområde.

Museietiska regler

Vid den internationella museisammanslutningens, International Council of Museum, ICOM, världsmöte i Buenos Aires 1986 antogs enhälligt en "Code of Professional Ethics". Dess antagande hade förberetts av en inter-

nationell grupp museimän där också Norden hade haft en representant. Förra året beslöt Svenska museiföreningens styrelse att låta publicera "Code of Professional Ethics" på svenska för att i tillämpliga delar kunna användas som yrkesetiska riktlinjer också för svenska museianställda. Styrelsen ville därvid särskilt betona att det endast är frågan om allmänna yrkesetiska riktlinjer. En museistyrelse avgör naturligtvis själv om den önskar anta kodexen. Publicerandet av denna på svenska kommer att ske inom kort. I det följande redovisas innehållet i kodexen i de avseenden som bedömts vara av särskilt intresse för bedömningen av den fråga som tas upp i motionen.

Då det gäller *riktlinjer för samlandet* gäller bl.a. att varje museiledning bör anta och publicera riktlinjer för insamlingsverksamheten, att de föremål som förvärfvas skall överensstämma med museets syften och verksamhet, att museerna inte får utom då mycket speciella omständigheter föreligger, förvärva sådant som museet inte bedöms kunna katalogisera, vårda, magasinera eller ställa ut på tillbörligt sätt, att förvärv som ligger utanför de riktlinjer som gäller för museet skall göras endast i mycket speciella fall och då efter moget övervägande i styrelsen och med beaktande av ifrågavarande föremåls intresse från nationell synpunkt för kulturarvet och med hänsyn till de specialintressen som andra museer här kan ha.

I fråga om *förvärv med förbehåll och andra speciella omständigheter* gäller att gåvor, arv och lån endast kan accepteras om de stämmer överens med museets beslutade insamlings- och utställningspolitik och att ett museum kan tvingas avslå erbjudanden förknippade med speciella förbehåll om dessa kan anses strida mot museets och dess publiks intressen på lång sikt.

Beträffande *den allmänna uppfattningen om samlingarnas permanenta status* gäller bl.a. att en av nyckelrollerna för nästan varje typ av museum definitionsmässigt är att förvärva föremål och bevara dem för eftervärlden, att det därför måste finnas den största sannolikhet för att ett museum inte avyttrar förvärvade föremål, att alla slag av avyttring, vare sig i form av gåva, byte, försäljning eller kassation, endast får ske efter det att en bedömning gjorts på hög fackmannamässig nivå och bör godkännas av styrelsen endast efter det att frågan blivit grundligt belyst av experter och jurister.

I ett avsnitt redovisas vad som ur bl.a. *juridisk synpunkt gäller för överlåtelse av föremål*.

Beträffande *överlåtelsepolitik och överlåtelse rätt* gäller bl.a. att när ett museum har juridisk rätt att överlåta ett föremål, beslutet om försäljning eller överlåtelse av material från samlingarna bör fattas endast efter noggrant övervägande och föremålet bör först erbjudas andra museer som bytesobjekt, gåva eller köp, innan man överväger att sälja föremålet på auktion eller avhända sig det på annat sätt.

Utskottet

I motionen framhålls inledningsvis att framgångsrika museer ofta har lyckats skapa en klart utmejslad profil i sina samlingar och att en uppbyggnad av samlingarna måste bygga på en långsiktig politik.

Våra museer erhåller konstverk och andra föremål genom donationer. När donationerna mottages har de förmodligen ansetts vara till gagn för samlingarna, men efter något eller några decennier händer det inte så sällan att de donerade föremålen inte passar in i museets långsiktiga utveckling, anför det i motionen. Det naturliga vore att möjligheter, som nu inte föreligger, finns att sälja eller byta även donerade konstverk eller föremål, anför motionären vidare.

De svenska museernas framtida uppbyggnadsarbete skulle främjas, om reglerna vad gäller donerade föremål skulle kunna ändras så att en större rörlighet i samlingarna enklare skulle kunna uppnås. Samtidigt skulle — anför också i motionen — möjligheterna att satsa på unga, ännu okända och oprövade kulturskapare underlättas dels genom att museerna genom försäljningar skulle erhålla medel för nya inköp, dels därför att ofta betydande kostnader för en säker och utrymmeskrävande förvaring av föremål, beståndsredovisning etc. skulle minska.

Motionen mynnar ut i ett yrkande om att riksdagen skall begära förslag om en översyn av de regler som gäller för museidonationer i syfte att främja och underlätta ett framsynt uppbyggnadsarbete av samlingar inom bl.a. konst, kulturhistoria och teknik.

Utskottet kan till en början konstatera att en mycket stor del av de föremål som i dag tillförs museerna utgörs av egendom som erhållits genom testamente eller gåva. Den i motionen upptagna frågan är därför av betydelse för museernas verksamhet.

I vissa fall är en överlåtelse av föremål till ett museum förknippat med särskilda föreskrifter. I sådana fall krävs för att föremålet skall kunna avyttras att beslut om permutation meddelas enligt permutationslagen (1972:205). Det kan enligt utskottets mening inte komma i fråga att förorda en ändring av reglerna i lagen, som skulle avse museiområdet, och detta torde inte heller vara motionärens avsikt.

Den fråga som motionären väckt vill utskottet karaktärisera som frågan om vilka etiska principer ett museum bör tillämpa då det gäller avyttring av föremål som tillförts detta genom donationer från enskilda.

Den i tidigare avsnitt lämnade utförliga redovisningen visar att frågan direkt och indirekt ägnats stor uppmärksamhet under det senaste årtiondet. Utskottet redovisar i det följande sin bedömning av vad som anses gälla och bör gälla mot bakgrund av bl.a. de synpunkter som redovisats i en av en särskild utredningsman upprättad promemoria och vid remissbehandlingen därav. Vid sin bedömning har utskottet också beaktat bl.a. innehållet i de museietiska regler som antagits av den internationella museisammanslutningen ICOM. Utskottets synpunkter står väl i överensstämmelse med vad kulturministern anförde i den förra året behandlade propositionen om de centrala museernas uppgifter och ansvar, såvitt den aktuella frågan togs upp i propositionen.

Det är nödvändigt för ett museum att ha klara och väl genomtänkta riktlinjer för sin insamlingspolitik. Dessa måste fastställas med utgångspunkt i museets syfte och verksamhetsinriktning. Museet bör genom inköp, gåva eller annat förvärv i princip inte tillföra samlingarna andra föremål än sådana som bedöms kunna vårdas och ställas ut på ett sätt och i en utsträck-

ning som står i överensstämmelse med god museietik. Som framhållits i den tidigare nämnda promemorian är ett restriktivt, noga genomtänkt urval vid insamlingen vida viktigare för att begränsa mängden av föremål än gallring i den befintliga samlingen. Som där också anförts bör ett passivt mottagande av depositioner och gåvor undvikas. För egen del vill utskottet understryka att det inte sällan kan finnas fall, då en donation är aktuell, där museet måste klargöra att donationen kan tas emot endast under förutsättning att den sker helt utan villkor och att det därtill kan bli aktuellt att avyttra donerade föremål för att museets verksamhet skall gagnas. Utskottets allmänna utgångspunkt är emellertid att om en donation tas emot skall föremålen i princip behållas. Utskottet anser att det endast med en insamlingspolitik med detta innehåll är möjligt att upprätthålla förtroendet hos allmänheten för museet och dess verksamhet. Om det blir känt bland allmänheten att donerade föremål avyttras kan också möjligheterna att framdeles förkovra samlingarna genom donationer allvarligt försämrats. I detta sammanhang vill utskottet starkt understryka att det — med hänsyn till vikten av att allmänheten behåller förtroendet för museet — ofta kan vara lämpligare att ett museum deponerar föremål hos exempelvis andra museer än säljer dem. Föremål som ett museum tillförts på annat sätt än genom en donation bör få avyttras i enlighet med de regler som antagits av ICOM.

Utskottet anser att motionen får anses besvarad med det anförda. Utskottet vill tillägga att det måste ankomma på de enskilda museerna att mera i detalj ta ställning till den fråga, som här behandlas. Den redovisning utskottet lämnat i de inledande avsnitten kan härvidlag ge viss ledning för bedömningen.

Hemställan

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1987/88:Kr260.

Stockholm den 24 november 1988

På kulturutskottets vägnar

Ingrid Sundberg

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Maja Bäckström (s), Berit Oscarsson (s), Jan-Erik Wikström (fp), Jan Hyttring (c), Anders Nilsson (s), Lars Ahlmark (m), Erkki Tammenoksa (s), Leo Persson (s), Lars Ahlström (m), Margareta Fogelberg (fp), Stina Gustavsson (c), Alexander Chrisopoulos (vpk), Kaj Nilsson (mp), Ingegerd Sahlström (s), Ulla Samuelsson (s) och Eivor Husing (s).

